

Telegraful Român

Organ național-bisericesc.

Intemeiat în 1858 de Mitropolia

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Abonamentul:

Pentru parohii cl. I Lei 500; cl. II Lei 400; cl. III Lei 300. Particulari Lei 500. Autorități și străinătate Lei 800. De sprânză Lei 800. Pentru America 10 Dolari.

Articole și corespondențe

se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiilor

un cm.² 2 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamente și inserții

se adresează ADMINISTRAȚIEI foii Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Relatii culturale româno-ruse

I. Până la Petru Movilă

Putem spune că suntem înrudiți cu Slavii încă din vremea formării neamului românesc, anume prin strămoșii daci ale căror triburi se interpenetrau în Nord cu cele fost-slave și a căror limbă pare a fi fost înrudită cu slava veche. Pentru această înrudire de limbă vedează fenomenul înrudire de oscilării sunetelor *o* și *a* în unele toponimice de origine dacică chiar așa ca în limbile slave de totdeauna: *Patavissa-Potavissa, Paralisum-Porolisum, Bihor-Biharea*, etc. Deasemenea aflarea în documente ale Dacilor a unor numiri topice sau a altor cuvinte dacice care se găsesc și la Slavi, ca numele de râu *Cerna* (în Banat) sau titlul de diuppaneu (jupân) al lui Decebal (I Nistor: *Autohonia Daco-Romanilor*, Ac. R. III, XXIV, p. 2 și *Romanii în Transilvania*, Ac. R. III, XXIII, p. 10. Pârvan, *Getica*, Ac. R. 1926, p. 288, etc.).

Inrudirea lingvistică dac-slavă ar explica păstrarea în număr atât de mare a toponimicelor de nuanță slavă în Dacia și eșuarea romanizării în acest punct, precum și succesul atât de masiv al slavizării glosarului românesc în epoca formării neamului românesc.

Cercetări în această direcție nu s'au făcut, ele fiind înăbușite în numele naționalismului. «Pentru articolul său (din Foița de istorie, Buc. 1860) «*Perrit-au Daci?*» Hasdeu e învinuit de V. A. Urechea de sacrilegiu și teorii nenaționale și pernicioase. C. D. Aricescu susține în «*Trompetă Carpaților*» din 6 IX 1866 că Hasdeu consideră pe Daci Slavi, iar Cezar Boliac, în același ziar vorbește de teorii nepatriotice ale lui Hasdeu, care lucrează pe mâna slavismului rusesc» obligându-l să-și schimbe în sens opus direcția cercetărilor. (N. N. Petrascu și G. G. Bezviconi: *Relațiile ruso-române*, Buc. 1945, p. 16).

În afară de această ipotetică înrudire prin Daci și Slavii vechi, există înrudirea admisă de toți istoricii și filologii, prin influența ce a suferit-o neamul românesc la formarea sa și a limbii sale de la Slavii cu cari trăia în simbioză în acel timp. «De aceea s'a spus chiar, — scrie G. Urescu în *Istoria Românilor*, capitolul respectiv — de către slavistul Ion Bogdan, că nu poate fi vorba de poporul român decât după amestecul cu Slavii» (Id. p. 9, cu trimiteri și la studiile savantului rus N. Derjavin).

Suedezul Gunarsson în cartea sa din Upsala 1937: *Das slavische Wort für Kirche*, argumenta că Slavii și-au format cuvântul *kerkvi* din românescul *biserică*. Dela Români au ei și cuvântul Crăciun, ca și Ungurii.

Cronica rusească din secolul XII, a lui Nestor, scrie că Românii locuiau în Carpați în sec. IX, când au venit Ungurii din Asia.

Domnia slavonismului dela Marea Nordului până la Adriatică n'a împiedicat formarea națiunii cu specific și cultură lor aparte în acest felicit, națiunea română constituind formați-

nea cea mai originală: singurul neam latin cu coloratură slavă.

În acest period se diferențiază și Slavii nordici în Ruteni, mai apropiați de noi, și Ruși, mai depărtați, iar Polonii și alți Slavi sunt catalicizați.

«De prin veacurile XII—XIV poporul român e amintit în documente ca locuind în peste 500 de sate prin întreaga Galiția, Podolia și la răsărit de Nistru» (Bodogae: *Din istoria Bisericii ortodoxe de acum 300 de ani*, Sibiu, 1943, p. 120). La 1353 era episcop la Przemsl Românu Chirilă, în regiune plină de sate românești (Id. p. 123, după *Ahiva*, Iași 1931, p. 25 ss). În Mai 1371 sinodul patriarhal din Constantinopol îndruma pe mitropolitul Haiciului, Antonie, să hirotonească episcopi împreună cu mitropolitul din Argeș. Unul fu Iosif Mușat, pentru Cetatea-Albă, mutat sub P. Mușat ca mitropolit la Suceava (Hum.: *Doc. XIV—1*, p. 10, 32). După moartea lui Antonie, mitropolia Galiției fu administrată de ieromonahi din Perii Mamureșului (Id. p. 15).

Maria, mama Mușatei, străbuna Domnilor Moldovei, era Poloncă. Ringala, soția a III-a a lui Alexandru cel Bun, era sora ducelui Litvaniei, Vitold, și vara regelui polon Vladislav Jagello.

Grecul târnovean Grigore Țambac, trimis de patriarhul constantinopolitan în 1401 la curtea lui Alexandru cel Bun pentru canonizarea mitropoliei Moldovenei, înființate cu concursul mitropolitului, înființat la Galiție, rosti în Suceava 21 de predici slavone în curs de un an, iar după mai mulți ani ajunse mitropolit al Kievului. Unii spun că a fost Român (Sam Vlah).

La începutul secolului XV trecu prin țări române spre Ierusalim de două ori ieromonahul rus Zosim. Pe un evangheliar ruso-slav din sec. XIV a notat cineva la 1673 că el a fost folosit în vechime în Moldova (P. Mihailovici: *Relații culturale bis. româno-ruse în sec. XV—XX*, în *Rev. soc. ist. arh.* Chișinău, 1932, p. 202).

Fiul lui Alexandru cel Bun, Ilaș, s'a căsătorit cu prințesa Maria Oligmandovici, sora regelui Poloniei.

Ștefan cel Mare s'a căsătorit la 5 Iulie 1463 cu prințesa din Kiev, Evdochia Olelkovici. Pe fiica sa născută din această căsătorie, Elena, sau Olena, o mărită în 1482 cu moștenitorul tronului moscovit, Ivan cel Tânăr (Mladin), fiul țarului Ivan III cel Mare, unificatorul Rusiei, desrobitorul ei de sub Tătari și întemeietorul imperiului moscovit prin căsătoria sa (a doua) cu prințesa bizantină Sofia Paleolog, moștenitoarea împăraților boierini deșterți duseră cu ei dela Suceava la Moscova în 1482 și un *letopiset al Moldovei*, făcând începutul relațiilor culturale concrete româno-ruse. (Al. Papadopol Calimach: *Sofia Paleolog și domnița Olena*, Ac. R. II, XVII 1895, p. 122).

Ștefan și-a mai măritat o fiică, Maria, cu prințul din Kiev, Wisnowiecki.

Grație acestor legături de familie, marele voievod a întreținut și legături diplomatice prin soli la curțile din Moscova și Kiev până la moartea sa, nesticând prietenia cu Moscova nici după aruncarea în temniță a Olenei și a fiului ei Dimitrie, încoronat moștenitor după otrăvirea lui Ivan Mladin prin intrigile soacrei ei vitrege Sofia Paleolog, care făcu moștenitor pe fiul ei în 1498.

Cu ocazia unei solii moldovene, episcopul Vasile al Romanului trimise în 1484 o *epistolă lui Ghironție arhiepiscopul Moscovei*, în care se ocupă de o problemă teologică ce provocase un conflict între acest arhiepiscop și între marele duce Ivan III Vasilevici (Giurescu, *Ist. Rom. II 2*, București, 1943 p. 584). Scria că încunjurarea bisericii se face contra soarelui la ortocși (Mihailovici: o. c. p. 208).

«Dacă nu e admisibilă știrea ca în veacul al XVI-lea Moldova să fi primit o întreagă mănăstire dela un mare cneaz moscovit, (Ivan cel Groaznic, Mihailovici, p. 212) ea se poate mândri că a fost în stare să răspundă la rugămintea lui Ivan Vasilevici de a i-se traduce din grecește în slavonește «*Synotagma lui Vlasaris: Manuscrisul lui Macarie*, învățatul episcop de Roman, se păstrează încă» (Iorga: *Ist. bis. I*, 1928, p. 359 după S. Dragomir: *Relațiile bis. cu Rusia*, Ac. R. 1912, p. 3, Macarie a tradus-o în 1556—61. S'a trimis în Rusia în 18 Sept. 1561. S'a păstrat în mănăstirea Sf. Onufrie din Lvov (Mihailovici: 212).

Urmarea eliminării urmașilor lui Ștefan cel Mare prin crime dela tronul Țarilor a fost respingerea cererii de ajutor moscovit contra Turcilor a domnului moldovean Petru Rareș în 1542.

Alexandru Lăpușneanu 1552—68 e ctitorul *bisericii românești din Lvovul Galiției*, cu frăție din 1463, lângă care era și o tipografie și o școală bună s'auvonă, ctitorie restaurată și adăugată și și de Movilă, ca și *Schitul Mare românesc din Galiția* din 1612 al mare mănăstiri și biserici românești din Galiția și Ucraina (Bodogae: o. c. pag. 122—4).

Un fiu al său, Ștefan, a fost voievod la Cazan în Rusia, apoi călugăr tot acolo, sub numele Savatie († 1607), altul, Bogdan, domn al Moldovei în anii 1568—72 a murit n-bun în Moscova. (Petrascu Bezviconi, o. c. p. 26).

În sec. XVI clerici ruteni și ruși se hirotoneau în Moldova, învățu la școala de muzică bisericească înființată de Lăpușneanu în 1558 în capitala sa și își aduceau icoane din Moldova. În 1555 Lăpușneanu i-a trimis țarului o icoană a Sfântului Ioan Botezătorul cu dedicația sa și a doamnei Ruxandra. O icoană din sec. XVI din muzeul istoric din Moscova, cu inscripția: «Chipul Maicii Domnului Moldovenești» s'a răspândit în multe copii în Rusia. A. Lăpușneanu primea în 1560 pictori bisericești din Veneția. Prin Moldova trece influența venețiană în pictura bisericească rusă. Fratele suvevene din 1578 sunt ca și cele rusești, dovedind legătură, duă Kondacovii și Lihacev. În sec. XVII moldovenii cer pictori din Rusia (Mihailovici: p. 210—14).

Ion Vodă cel cumplit s'a căsătorit în Moscova cu prințesa Maria Rostovschi înainte de a ajunge domnul Moldovei în 1572.

Pentru Biblia din Ostrog, 1581, s'au adunat manuscrise și din Moldovași Ț R. (Bodogae: o. c. p. 124).

Actul constituirii patriarhiei rusești, dus de patriarhul Constantinopolei Ieremia al II-lea în 1588 prin Moldova spre Moscova, l-a iscălit și mitropolitul Moldovei, Gheorghe Movilă.

La sinodul antiezuit din Iași, August 1594, participă alături de ierarhii Principatelor Române episcopii ruteni din Lvov și Przemysl.

În 1595 mitropolitul Moldovei Mardarie, destituit, și-a găsit adăpost în mănăstirea rusă din Drohobycz.

Românul Sergiu din Tismana a fost episcop la Muncaci dela 1597 până după 1616.

Mihai Viteazul după ce în 1595 pr mi vase bisericești și icoane dela Boris Godunov (un aier e la mănăstirea Bistrița, Mihailovici: o. c. 214), în primăvara anului 1597 obține permisiunea Polonilor de a trimite prin țara lor pe episcopul Buzăului, Luca, la Moscova după milostenie pentru bisericile sticcate de Turci și Tătari. Luca se întoarce dela țarul Teodor cu daruri bogate (între ele și vase bisericești și icoane și cu scrisoare în care-i promitea lui Mihai ajutor contra oricărui dușman (Panaitescu: Mihai Vit. Buc. 1936, p. 204).

Monahi ruși făcură 'n 1600 mănăstirea Vorona lângă Botoșani (Mihailovici, 213).

Relațiile ruso-române se îmbogățesc enorm în secolul al XVII-lea pe teren politic, cultural, bisericesc, artistic, etc. Membrii familiei Movilă, răspândiți prin Polonia ruteană și alți Români întemeiază și înzestreză multe mănăstiri și biserici acolo (Bodogae: o. c., p. 122—124). Pictori bisericești moscoviți pictează icoane și biserici moldovene sub Miron Barabovschi și Vasile Lupu din Chiev, iar în 1679 încă una la Iași, din Moscova.

Fiul de domn moldovean Petru Movilă prin organizarea academiei teologice din Kiev în 1632 devine întemeietorul învățământului superior în Rusia, așa cum Românu ardelean Nicolae Olah îl întemeiease în Ungaria în secolul XVI Petru Movilă a consolidat biserica ortodoxă în Ucraina și a făcut-o focar de radieră a învățatului bisericesc ortodoxo în toată lumea. Din această ocazie sa odrăsi și cea dintâi școală superioară românească, la Treilerarhi, în 1641, iar Mărturisirea sa ortodoxă e normativă în toată ortodoxia dela 1642 încoace, când ea a fost acceptată de soborul de teologi ruteni, români și greci din Iași și apoi de patriarhii Răsăritului. Învățatul rus Venelin scria acum o sută de ani: «E întrebare, care dintre cei doi oameni cu numele Petru este reformatorul îndrăzneț al imperiului rusesc și căruia i-se cuvine titlul istoric de «cel Mare», lui Petru I, împăratul Rusiei, sau mitropolitul Petru Movilă?» (P. Mihailovici: I. c.)

ȘT. BUPSĂ

Bogați și săraci în lumina Evangheliei¹

Ad vărul pe care ni-l prezintă sf. Evanghelia, este ca o rază cerească peste vobura problemelor care frământă azi mintea și viața oamenilor.

In ea găsim — trasat de însuși Mântuitorul — chipul a doi oameni, reprezentând două stări sociale, între care a fost adesea prăpastie și ură: bogați și săraci.

Iată-l pe bogat: Imbrăcat în porfir și ulson, petrecând în îmbuibare și veselie în palat strălucitor. Totul pe dinafară frumos, dar în suflet priveliște de mormânt, căci lăcomia și avariția îi făcuseră inima mai nesimțitoare decât a câinilor.

Alături de palatul bogatului, sta din timp în timp, ori poate permanent, un om sărac, atât de sărac încât s'ar fi mulțumit să se sature cu sfărâmurile ce cădeau de la masa bogatului. Mai mult încă, Lazar, căci așa se chema săracul, zăcea nu numai într-o mizerie neagră, ci și într-o boală cumplită, trupul fiindu-i plin de bube, a cărui durere o mai alinau numai câinii.

Bogăția și sărăcia trăiau în acești doi oameni în cea mai deplină formă.

Dacă un biograf din zilele noastre ar fi făcut portretul celor doi oameni, ar fi încheiat poate prin îndemnul la ură în revoltă împotriva bogatului. Ar fi îndemnat pe Lazar să sară asupra bogatului și să-și ia tot ce i trebuie din avutul lui. I-ar fi vorbit de drepturi și l-ar fi îndemnat să-și facă singur dreptate.

Cum însă chipul celor doi oameni ne este prezentat de Iisus și concluzia la care ajungem este cu totul de altă natură.

Înainte ca bogatul să se poată sătura de plăcerile bogăției, sentința veni și balanța vieții se schimbă cu totul. În para de foc a veșniciei bogățiile nu mai au nici puterea unuia vis, ele nu pot da sufletului nimic din dulceața lor.

Bogatul ajunge în întunerec pe care și-l pregătește în vremea orbitoarelor petreceri, ajunge atât de lipsit, încât o picătură de apă ar fi în stare să-l mulțumească. Iar Lazar, cel sărac și bolnav, pentru bogăția lui sufletească, cu care suporta lipsa și durerea, este învrednicit de fericirea celor aleși și plăcuți lui Dumnezeu.

Problema bogăției și a sărăciei, a legăturii dintre bogați și săraci, este strâns legată de omenire, din cele dintâi începuturi ale ei. De la pofta de acaparare și stăpânire a unora și la ecoul urei care a răsunat în inima celorlalți, au pornit cele mai multe înclăștări, cele mai mari răboaie și cele mai costisitoare revoluții.

Sufletul creștinilor e dornic să știe lă-

¹ Predică la Dumineca XXII după Rusalii: Bogatul nemilos și săracul Lazar.

murit, mai ales în aceste zile, cum desleagă religia această problemă? Căci sunt soluțiile de împacare între bogați și săraci? Este religia noastră de partea bogatilor, așa cum se aude din când în când, ori este ea de partea celor mulți și săraci? Cu alte cuvinte: Ce a înțeles Iisus pe bogatul pământului și ce a înțeles pe mulțimile flămânde și părăsite?

Iisus Hristos n'a venit în lume ca un reformator, care să îndemne de sclavi împotriva stăpânilor, dar cu toate acestea el a adus cea mai mare reformă socială, pentru că în făura Lui a deschis calea libertății și înfrățirii oamenilor. Și arolu, urde în viața Sa a fost împlinită s'a instaurat pacea și bunăînțelegerea între oameni.

Față de bogatul, ale căror bogății au orbit sufletul și au secat din inima lui iubirea și mila pentru cei mulți și lipsiți, Iisus a avut cuvinte aspre și sentințe grave: „Voi vouă, cărturarilor și fariseilor fățurici, că lăgați sarcini grele și cu învoe de purtat și le puneți pe umerii oamenilor, iar voi nici cu degetul nu voiți să le mșcați“ (Mt. 23, 4).

Altădată Iisus a spus: „Cu anevoe vor putea intra bogății în împărăția cerurilor“, sau „mai ușor este să treacă o cămilă prin urechile acului, decât să intre un bogat în împărăția cerurilor“ (Matei 19, 24).

Se poate un avertisment mai mare pentru bogatul decât acela de a se ști că sunt mereu în pericol de a pierde cetățenia cerului?

Dar toate aceste cuvinte de aspră dojană le-a rostit Iisus nu pentru bogăția în sine — căre nu e nici rea nici bună — ci pe trun dreptatea și jeful cu care unii au strâns-o, sau pentru sgarcentia și nemilosivrea cu care alții o administrează.

E cazul, deci, să ne întrebăm, împreună cu un scriitor bisericesc: „Care bogat se va mântui? Care este calea prin care un bogat poate fi plăcut lui Dumnezeu și prin aceasta poate fi plăcut și oamenilor?“

Toată răspunsul acestor întrebări formează superioritatea concepției creștine, a eticii sociale creștine, pe lângă care celelalte sisteme sau încercări omenști rămân departe ca cerul de pământ.

Iisus a deschis calea, singura cale care împacă pe oameni din diferitele categorii sociale. Și această cale este iubirea, iubirea față de semen și faptele milei ce isvorăse din această iubire.

Creștinismul îndeamnă pe oameni să se îmbogățească cu ogoștile pe care hoții nu le fură și rugina nu le strică: cu faptele bune ale milii creștine, care este cea mai aleasă floare din tulpina iubirii de Dumnezeu și de oameni.

Părintele Vasile

Pentru orfanii neamului

Branul conduce

Cu încetul rezultatele colectei pentru orfelinatul arhiepiscopesc s'au sculat la Sibiu. O mărturisim desigur, ne așteptam ca desfășurarea colectei pentru orfanii neamului, să se fi făcut într'un ritm mult mai viu. Circulara I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae, a fost doar atât de deslușită și de categorică. Din colecta generală care se face acum, se strânge zestrea pentru un an întreg a scumpulor noștri copilași orfani ocrotiți la Sibiu, în casa Bisericii.

Cum va reuși colecta — și aceasta depinde în cea mai mare măsură de râvna cucernicilor preoți — în această măsură va fi asigurată alimentarea copilașilor noștri orfani. Lipsa de interes pentru colectă, va avea drept consecință, reducerea cotei de bună alimentare a orfanilor neamului față de casa Bisericii a contractat o capitală răspundere.

Dacă în general interesul pentru colectă nu s'a vădit prea mult până în prezent, vin totuși cazuri izolate să ne apăsăm în inimi cele mai frumoase nădejdi.

Am pomenit în rândul trecut parohia Brașov-Cetate care a trimis pentru orfelinat suma de lei 10.000. De astă dată avem deosebita mulțămire de a pune înaintea tuturor drept strălucită pildă, fapta mișcătoare dela Zărnești, de unde P. C. Părinte Vasile Șolcanca, a trimis drept rezultat al colectei suma de Lei 25.000. Douăzeci și cinci mii Lei.

Cât de binevenită pentru orfelinat este această colectă din centrul propopiatului Branului. Câte goluri are ea de astupat, în multele nevoi de cari suferă acum orfelinatul. În genunchi și cu lacrimi în ochi, orfanii din casa Bisericii mulțumesc lui Dumnezeu și binefăcătorilor lor din Zărnești.

Rezultate mai reduse sosită până în prezent, menționăm: Parohia Toderța lei 2384; Parohia Orlat lei 955; Parohia Gherdeal lei 600.

Tuturora, pentru mult sau pentru puțin le aducem mulțămiri, așteptând și alte rezultate ale colectei pentru orfanii neamului. Vom fi deosebit de mulțumitori credincioșilor din parohiile cari vor dărui grâu pentru pâinea cea de toate zilele a scumpulor noștri copilași orfani.

La încheierea gazetei au mai intrat trei rapoarte cu rezultate foarte fru-

Noaptea de tână

Pe cer ard stelele lumini de flăcări pale,
Atâtea d'ademi'n străluciri opale
În noaptea cu răsfărângeri de ch'nuri și
[de sânge,
Când Dumnezeu pe Sine pentru popor
[se frânge

Vueș'e'n oameni ura și fiara url'a'n noapte
Pe când din gura l' sfânta o rugăciune'n
[șapte:
Si treacă del' Sine paharul de durere
În duhul de iertare, ce az St pânul cere.

Cu trupul frânt de rane în et urci calvarul
Sub greutatea ce crucii ce arde ca și jarul,
În timp ce păc toști, h'ind, se des' tează,
Ba' jozura pe chipul hidos din ei tronează.

Pe emnul crucii Domnul, în ceas de pătimire,
La împăcare chiamă înreaga omenire;
Păcatul sters prin jertfă, iub rea pro-lăveș'e
Și pa cea lumii nouă sub cruce înflorește.

Pe cer ard stelele lumini de flăcări pale,
Atâtea d'ademi'n străluciri opale
În noaptea talnei sfinte umina mântuirii
Coborâ'n omenire pe razele noirii.

Preot ȘTEFAN IASCANU

Serviciul religios în catedrala din Sibiu

5. Dumineca în 9 Octombrie 1947, servesc: Prot. Mihail Neagu, pr. Simion Iacob și p. of. Dr. Grigorie T. Marcu; diaconii: Simion Macarie și Vasile Gârbu — Predică: prof. Dr. Grigorie T. Marcu.

6. Duminecă în 16 Noembrie 1947, servesc: cons. Ierolim Grovu, Aurel Nănu și prot. Mihail Neagu; diaconii: Dr. Nicolae Mladin și Iosif Bolog — Predică: prof. Dr. Nicolae Mladin.

moase ale colectei. Parohia Ludișor, a colectat 500 kg. cartofi; parohia Turnușor 34 ferdele cartofi, 25 ferdele porumb 18 litri fasole și 350 lei; parohia Gura-Râului a venit cu 55 fe dele cartofi și trei saci de porumb, predând cele colectate la orfelinat. În sfârșit parohia MATEAȘ cu 100 kg. grâu ales 400 kg. porumb uscat, 540 kg. ca toți și 120 kg. fasole, toate de calitate bună, ferindu-se credincioșii de-a aduce jertfe în felul lui Cain“, zice părintele Septimiu Brote în raport pe lângă acestea s'a mai adus suma de Lei 2000.

Înregistrăm aceste rezultate cu deosebită mulțămire, ele întrec orice cuvânt de laudă și nu ne îndoim, că pildele de mai sus, vor trage după sine alte fapte vrednice de laudă.

REFERENT

FOISOARA

Din însemnările unui preot, din Munții Apuseni

Părinții mei țineau foarte mult să fiu preot, și'n deosebi tatăl meu. Mai târziu când eram în seminar îmi explica: în dorința strămoșilor înaintași era, ca în fiecare generație ce-i vor urma, să fie un preot care să-i pomenească în rugăciuni. Rastrămoșul meu se numea Isar, și tradiția familiei noastre spune că a fost frate cu Horia, căpetenia revoluției din 1784. Când fratele lui și cei doi revoluționari șefi au fost prinși și închiși de Unguri, el s'a dus la Viena la Împăratul și i-a adus la cunoștiință cele petrecute. A obținut dela împăratul grațierea lor în scris și a adus-o cu el. Între timp Ungurii aflând de veste, au grăbit judecarea și executarea revoluționarilor. La interogatoriul lupt înainte de execuție, Horia a refuzat să răspundă, pentru că așteptă pe fratele său să-i aducă un rezultat dela curtea din Viena. Până să ajungă Isar dela Viena, Ungurii i-au ars casa, care se spune că era din Sebeș, i-au omorât soția și copiii. Când

a ajuns cu grațierea împăratului și a văzut dezastrul, împreună cu verii lui: Bărbuță și Diaconu, au ridicat din nou rămășițele revoluției din munți și au distrus aproape Zlatna și Abrudul. De data aceasta, răzcoala n'a mai ținut decât vr'o săptămână și ceva, căci venind armatele imperiale pentru restabilirea ordinii, și ei fiind puțini, majoritatea revoluționarilor au fugit trecând munții în Țara Românească. Isar și verii lui au venit în comuna mea natală din jud. Argeș, Băbana. Această comună, ascunsă între dealuri cu păduri sculare de stejar, își are începutul odată cu venirea lor. Până azi îndeleticirea de căpetenie a locuitorilor este „dogăria“ — cum se spune la noi, adică făcutul ciubarelor, et. din lemn de stejar. Conștiința originii lor nsă aproape a dispărut.

Grațierea împăratului, adusă de rastrămoșul meu, era scrisă în litere gotice de mână, pe o hârtie de mărime unui lat de palmă și lipită pe o altă mai mare și mai tare, ca e purta un sigiliu mare. Împreună cu un ceaslov, ea a fost păstrată în casa noastră, până ce tata a plecat în războiul trecut. În timpul războiului, bunicul meu a murit, și un frate mai mare a lui tata, a luat o la el acasă într-o comună veche. Nenorocirea a făcut să moară și el după puțin timp. Când a venit tata din războiul mondial, n'a mai putut afla nimic. Ne-a rămas doar amintirea ei vie.

Dorința răstrămoșului meu era, ca cineva din urmașii lui să fie preot și să se reîntoarcă pe urmele lui, pe unde a trecut cu revoluția, ca să se roage pentru el și pentru fratele lui, ce spunea că-i era una din dorințele ultime, alături de cea exprimată pe eșafod: „Iert pe trădătorii mei... (pronunțându-le numele)“.

În familia tatii, fratele cel mare a fost preot. N'a putut veni în munte, căci ghiața granței de pe Carpați nu se topise, fiind încă iarnă.

Tata m'a crescut în atmosfera aceasta, și mi-a sădit în suflet dragostea de preoție. Când am voit să mă preotesc (1942), eram profesor (sup. initor) la liceul Cantemir-Vodă din București, de religie; am venit la Sibiu și am prezentat cererea de a fi numit preot în Munții Apuseni.

Acum la 30 de ani, gândul meu cuprinde în bratele lui pe mama mea și pe tatăl meu și-i sărută, mulțumindu-le că m'au crescut și ajutat să urc munții, ca să împlinesc testamentul strămoșilor noștri, rugându-mă pentru ei și pentru fapta lor.

După vr'o două ore și jumătate de urcat muntele, am ajuns în casa unui bătrân bolnav. Are peste șaptezeci de ani, și de mic copil a fost prieten de despărțit muntele. Nu i-a părăsit nici pentru „cătanie“ și nici pentru „răzbei“. Casa lui din bărne de lemn groase, acoperită cu șindriță, cu o

singură cămăruță, pardosită cu pământ, este la câteva sute de metri de partare de poalele vârfului, fără curte sau gard s'o în preajmă, între puini, meri, cir și și nucii, ce-și întind ramurile acoperind-o aproape cu totul. Stă întins pe un patuț de lemn, cu trupul ostent și fața turtă. Când mi-a auzit pași și am deschis ușa, o lumină i s'a strecurat peste toată fața, și'n ochi o bucurie ca de copil ce-și vedeve mama.

Am coborât patr' inul (epitrahul) peste capul lui nins de ani și am desigur molitvelnicul. Sus s'a deschis cerul și Iisus Hristos s'a aplecat bland peste trupul lui în durere. Băranul a întins în et brațele spre picioarele lui Iisus și a început să-l soptască rar: „Tatăl nostru, carele ești în ceruri, sfințească-se numele Tău...“.

Am ieșit ușor afară și am lăsat acolo pe Iisus cu bătrânul. La ușă, muntele plângea lipsa prietenului.

În munte sus, un izvor ce iese pe brânci dintre stânci cu multă gălăgie, și-și joacă apele cu niște jucării cu roți, ce li se spun „mori de apă“, așezate în calea lui în jos pe pieptul muntelui, ca niște galbeni la salbă, mă primește să așez între flori, un copilaș, și să-l leagă pentru ultima dată, în fum de tămâie și psalmi de rugăciune. Pare un înger lovit prin're stele și căzut jos pe pământ. Al șaptelea copilaș din casă,

† Dr. ILIE BEU

Academia teologică „Andreiană” se asociază la durerea care străpunge sufletul societății românești prin pierderea Doctorului Ilie Beu.

Iată omul față de care recunoștința noastră nu trebuie să întârzie, nu numai pentru că Doctorul Beu a fost medic seminarial și întâiul ei profesor de Higiena pastorală, ci pentru că viața celui pleat dintre noi este o carte în care se poate citi cu folos.

Doctorul Ilie Beu s'a născut în Apoldul de jos, jud. Sibiu la 1864, dintr-o fruntașă familie de plugari. A terminat liceul la Sibiu, iar universitatea la Viena și Graz, unde în anul 1890 a fost promovată doctor în medicină.

Din 1891 este medicul circumscripției Săliște, în 1893 se așează la Sibiu, unde mai târziu devine președinte și administrator al Albinei, senator etc., dar în toată vremea activității sale a fost bun român și mare economist.

Instituit prin ord. Cons. Nr. 5873 din 3 Sept. 1894 medic al Seminarului iar din 1 Ianuarie 1896 profesor de igienă, cu 1 oră pe săptămână până la 1 Septembrie 1901, iar de atunci cu 2 ore, a slujit cu devotament Instituția marelui Andrei Șaguna vreme de 18 ani împliniți.

După un serviciu de 18 ani îndeplinit în modul cel mai conștiințios Dr. Beu renunțând la postul de medic seminarial și profesor de igienă, prin decizia Consiliului Arhiepiscopesc din 6 Sept. 1912 Nr. 9350 acest post se încredințează D-rului Nicolae Iltu.

Ca profesor Dr. I. Beu a fost mult iubit de elevii săi și tot așa de prețuit de colegi și prieteni, pentru optimismul său robust și pentru realismul său milimetric. Când intra în clasă cucerea dela întâia lecție „prin înfățișarea lui stilată, prin un graiu ales și proaspăt și prin noutatea cunoștințelor”.

Lecțiile Doctorului Beu, mărturiseste un elev de acum 45 ani (Z. Sandu: Vieți rodnice, p. 98) se deosebeau în măsură prea simțită de lecțiile celorlalți profesori, pe cari ni-i hărăziseră pe vremea aceea împrejurările. Fraza lui era îngrijită și rotunjită, stăpânită de prospețimea unei limbi care odrăslită din poezia lui Eminescu devenia tot mai fermecătoare, tot mai dulce. Problemele cele mai anevoioase ale igienei sociale știa să ni le prezinte delicat dar convingător, trezind în sufletul nostru râvna pentru a ne însuși cât mai multe cunoștințe trebuitoare întru apărarea de mâne a sănătății turmei credincioase”.

de câteva luni numai a'nchis ochisorii lui pentru totdeauna, obosit foarte de mult joc și lumină. Părinții l-au așezat în grădina casii între flori, să fie mai aproape deci și de frații lui, ce-l cred că se joacă și se ascunde.

După un timp, frații se reîntorc tăcuți în casă, cu un buchet de flori, pe care-l așează într'un pahar cu apă la fereastră, în lumina soarelui de vară. Una din flori era veștejită.

De dimineață am plecat să împărțesc o bătrână. Urcușul mi-i greu și abia merg. După vârful pădurii îmi apare „Vulcanul” ca de argint, în lumina soarelui cu stânci golașe din calcar, ce par niște jucării frumoase de copii în depărtare, pe albastrul cerului.

Ajung într-o casă necăjită de oameni săraci, ca toate de aici. Doi copilași se joacă pe jos și un purcel își mănâncă prânzul liniștit dintr'un ceală lângă soba de tuciu cumpărată de pe vremea. Trei femei singure, muncesc să-și țină existența. Mama casei, acum bolnavă, stă în pat și abia mai poate vorbi. Soțul i-a murit pe iarnă, un gnerie mort pe front și alt gnerie dus în armată. Bătrâna mamă e mulțumită că am sosit lângă patul ei. Nu-și aduce aminte alt păcat mai greu în viața de peste 60 de ani, decât „a suduit la mână, altă ceva nu știe nimica”. Gândul ei e mulțumit cu toate și

în predare era calculat cu o cântăreală dreaptă și regulat ca un ceasornic de precizie, căci zicea: „Predarea grăbită și condensată a materialului împărțit de altfel pe 10 luni sunt proprii a provoca piedici serioase în dezvoltarea fizică și spirituală a elevilor. Sunt profesori cari își ruinează sănătatea lungind lecțiile peste măsura orelor stabilite. Aceștia fără să-și dea seama sunt dușmanii periculoși ai elevilor” (Dr. I. Beu: Higiena Școlară, p. 43).

Ocupațiile sale nu i-au îngăduit să desvoalte o activitate didactică pe măsura însușirilor sale alese. Se poate afirma însă că tipariturile: Higiena școlară, Sibiu 1905 sunt un rod al autorității sale de profesor de igienă pastorală la Seminarul „Andreian”, care îi aduce azi prin mine prinos de recunoștință.

Prof. Dr. Nic. Neaga

Prohodirea Doctorului Ilie Beu

Miercuri, 29 Oct. 1947, în catedrala mitropolitană din Sibiu, s'a slujit prohodul regretatului Dr. Ilie Beu, fost vreme de 16 ani profesor de Higienă la așa numitul pe atunci seminar „Andreian” și aproape cinci decenii președinte al Consiliului de administrație al băncii „Albina”.

Un om ca Dr. Ilie Beu, retras și sobru, a dorit să fie prohodit cu simplitate și sobrietate. De aceea, au slujit: P. S. arhieruevicar Teodor și P. C. Protopopi Em. Cioran și M. Neagu, fără a-i rosti predică așa cum a lăsat înainte de a închide ochii.

Răspunsurile funebre au fost cântate de corul studenților dela Academia teologică „Andreiană”, sub conducerea C. preot prof. Gh. Șoima, cor ce l-a însoțit pe adormitul până la groapa sa din cimitirul comunal.

La prohod au luat parte toți cei ce l-au prețuit și iubit cu adevărat pe adormitul, între cari: membrii familiei, gremiul Arhiepiscopiei în frunte cu I. P. S. Mitropolit Nicolae, funcționarii băncii „Albina” în frunte cu dl dir. gen. Dr. M. Velicciu, prof. Academiei teologice cu P. C. Prot. rector Dr. N. Neagu precum și numeroși intelectuali și credincioși din localitate.

Odihnească în lumea dreptilor!

Nr. 10594/1947.

Comunicat

Mai multe Oficii protopopești și parohiale din Arhiepiscopia noastră, ne-au arătat prin rapoartele lor, că anumite Oficii poștale refuză să primească corespondența oficială a parohiilor și protopopiatelor noastre, în gratuitate, în Contul Nr. 5 al Ministerului Cultelor.

Față de această situație, Arhiepiscopia noastră a intervenit la On. Direcțiunea

inima ei e împăcată cu toți și cu Dumnezeu.

După ce termin sf. slujbă, aflui că e bolnav și Candin juratul. Mă duc să-l văd ce are, deși nu mă chemase, și iau din nou urcușul muntelui. Când mă apropiu de casă, câinii îmi anunță vizita, și un copil de 13, 14 ani, scoate capul pe ușă și-l reține grăbit — „vine popa” — au-i de afară și apoi sare iute la câini și-i alungă. Dau bunăziua, și intru în casă. Lângă sobă în pat, Candin ga ben la față stă rezemat în cotul mâinii drepte, și respiră greu „Bine că te-aduce Dumnezeu domnu părinte” — zise Candin cum mă văzu — „faceți bine și ședeți pe laiță”. — „Ce ai pățit, frate Candin?” — îl întreb eu. — „Nu știu, domnu părinte, că boala ca acum nu m'a mâncat de mult”. Nevasta lângă sobă, toarce și-i amărită. — „Nu fiți atât de amărită, nu moare omul atât de iute” — spun eu, li pun mâna pe frunte, pe piept, arde și văd că tușește greu. — Ai răcit greu undeva”. — „Așa cred, dom' părinte, că am fost cu niște var la Câmpeni și m'a mâncat frigul”. Le cer niște țuică tare, îl fricționez bine pe mâini, la gât, îl stropesc pe piept și'n cap, îi ud un prosop în apă rece și-l pun pe piept Cam mirat de apa rece se uită, dar nu zice nimic. După câteva minute îl întreb dacă îi este mai bine. — „Mai, văd că mai mă lasă greutatea”. Li spun să stea la căldură, să facă rost de un ceai de tei și

Nr. 10378/1947.

Circulară

către toate oficiile protopopești și parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

Urgentarea și încheierea lucrărilor în legătură cu colecta generală pentru orfelinatul arhiepiscopesc.

I. După cum s'a putut vedea din cele publicate până în prezent în „Tel. Rom.”, desfășurarea colectei pentru orfelinatul nostru s'a făcut într'un ritm foarte lent. Cu foarte mici excepții, rezultatele înregistrate până acum, nu sunt satisfăcătoare. Drept colectă pentru orfanii neamului, o parohie nu poate trimite doar câteva sute de Lei.

În consecință dispunem; Urgentarea și îndeplinirea cu toată râvna a lucrărilor de colectare.

Până la 30 Noemvrie a. c. colecta pentru orfelinat în toate parohiile să fie încheiată; înțelegem aici colecta în cereale și alimente, în bani poate fi continuată și peste acest termen.

În ce privește colectarea de cereale și alimente, stăruim în mod deosebit asupra străngerii de grâu.

Cu toate că grâul a fost anul acesta puțin, se va arăta credincioșilor că numai

generală PTT în București, care prin adresa cu Nr. 241558 din 30 Octomvrie 1947, ne comunică următoarele:

„Avem onoarea a face cunoscut, că prin ordin circular s'au dat dispozițiuni Oficiilor PTT pentru a primi la expediție în contul Nr. 5 P. deschis Ministerului Cultelor, corespondența poștală și mesageriile de serviciu depuse de Parohiile Bisericești și Protopopiate.

S'a atras în mod special atențiunea oficiilor PTT Miercurea-Sibiului, Geoagiu și Zărnești, să primească fără nici o restricțiune corespondența expedită de protopopiatele din acele localități.

Ținem să aducem la cunoștința înalt Prea Sfinției Voastre, că Direcțiunea Generală P.T.T., regretă această defecțiune de serviciu, care a fost reprimată imediat prin dispozițiunile date oficiilor P.T.T. și Inspectoratului P.T.T. Sibiu.

Director general, Indescifrabil”

Facem cunoscută această adresă Oficiilor noastre parohiale și protopopești, spre a lua cunoștință de ea și pentru a arăta Oficiilor P.T.T. locale, că toate Oficiile noastre parohiale și protopopești au dreptul să depună corespondența lor oficială, în Contul Nr. 5 al Ministerului Cultelor, fără nici un fel de taxe, fiind autorizată public de Stat, cari se bucură incontestabil, de gratuitatea corespondenței oficiale.

Prin urmare: corespondența oficială a parohiilor și protopopiatelor noastre nu va fi francată.

Sibiu, 6 Noemvrie 1947.

Consiliul arhiepiscopesc

pe această cale putem asigura pâinea cea de toate zilele a orfanilor. Vor colecta grâu pe lângă alte alimente mai ales preoții din protopopiatele producătoare de grâu, ca de exemplu: Blaj, Deva, Dumbrăveni, Hațeg, Mediaș, Mercurea, Orăștie, Rupea, Sebeș, Sighișoara, Târnăveni și altele.

II. Ceea ce s'a colectat în parohii pentru orfelinat, dispunem să fie transportat fără întârziere la centrele protopopești. Oficiile protopopești, vor pune în siguranță cele colectate, vor întocmi tablou cu cerealele și alimentele depuse de parohii și vor raporta Consiliului arhiepiscopesc, până la 5 Decemvrie a. c. despre cantitățile ce au în depozit.

Dacă vreo parohie are bună ocazie de a trimite direct la Sibiu cele colectate, să facă acest lucru, dar va înștiința despre aceasta oficiul protopopesec.

P. C. părinți protopopi, ca organe de încredere, vor depune, nu ne îndoim de aceasta, toată stăruința pe lângă preoțimea noastră, pentru o bună reușită a colectei generale pentru orfelinat.

Despre primirea ordinului prezent și trecerea la executarea lui, fiecare Oficiu protopopesec va raporta în scris până la 15 Noemvrie a. c.

Sibiu, din ședința secției bisericești, ținută la 4 Nov. 1947.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 10505/1947.

1—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea filiei Ormeniș protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Se precizează:

Filia nu este bugetară, în schimb credincioșii se angajează să asigure viitorului preot următoarele venituri:

1. Sesiunea parohială de 8 jug. pămant clasa I.
2. Locuință în natură cu dependențele necesare.
3. Trei st. lemne de foc din pădurea comunală.
4. De fiecare familie (60—70 de familii) preotul va primi: una ferdelă porumb, o jumătate ferdelă grâu, una ferd. cartofi, una litră fasole, 1/4 kg. ulei și un fuior.
5. La prestația de mai sus s'au obligat toți credincioșii filiei, în adunarea generală dela 5 Oct. 1947 când au semnat fiecare procesul verbal, pe baza căruia s'a publicat acest concurs.

Cererile de concurs se vor înainta în termen la Consiliul nostru arhiepiscopesc. Candidații se vor prezenta în parohie cu încredințarea of. p. din Târnăveni pentru a servi, predica și a face cunoștință cu credincioșii și cu referințele locale.

Sibiu, din ședința secției bis. a Consiliului arhiepiscopesc dela 4 Nov. 1947.

Consiliul arhiepiscopesc

să fie liniștit că n'are nimic Când mă pregăteam să plec, intră pe ușă și dl agent sanitar dela Buceș, comună vecină, unde se găsește circumscripția medi a rurală. După ce dă bună ziua, se așează lângă o masă și desfăce un registru mare. — „Cinci mii de lei, taxa cazanului” (cazan de fabricat țuică de prune), face să i se audă glasul autoritar, și dă încontinuu foaie după foaie în registru, părănd ocupat și grăbit. — „Ai aflat, cumva că-i bolnav Candin? — îl întreb eu, până să mai zică ceva gazda casei. — Nu! — și își ridică ochii — e bolnav, dar ce are? — „Uită-te și dta”. Se duce la pat, îi ia mâna dreaptă în mâna sa, se apleacă peste pieptul bolnavului și-i ascultă respirația. — „Sullă, nu suflă.. bun!” Se reîntoarce la masă și către mine: — „Are bai și cu inima, că-i umflat foalele la ei”. Scoate dintr'o casetuță de lemn ce o poartă mereu prin sat un tubușor de sticlă și deșartă câteva pilule. — „Sunt foarte bune, din Germania, azi nu se mai găsesc, le am eu. — Să ia azi trei și mâine trei înainte de masă”. Femeia le ia cu o deosebită cucernicie și le așează într'o cutie pe o gindă a podului casii, iar una i-o dă bolnavului. După puțin auzim pe Candin printre dinți: „Ptii, și asta doțorie, nici dul e, nici amar”. După ce rupe chitanța pentru banii datorati, dl agent sanitar își ia rămas bun dela cei din casă și pleacă grăbit să încaseze și alți debitori. Până să cobor panta muntelui,

în vale, mă ajunge și dl sanitar din urmă.

— „Ce să fac, începe dlui, n'ași sta aici, pentru nimic în lume, dar sunt refugiu t și n'am ce face. Doctorul P. n'a stat astă vară nici o lună și a demisionat. A venit altul numit acum, dar când a ajuns la Deva și a auzit unde este numit, a refuzat să mai vină și și-a cerut permutația. Nu știu cum stai dta aici, am auzit că ai lăsat să fii profesor la București și ai venit să fii preot aici. N'ași sta ca dta... și dând din mâini în semn de compătimire și dezaprobare, se îndepărtează, fără să mai aștepte să-i răspund, plesnind cu putere noroiul drumușorului cu niște bocanci mari militarești.

Domnul agent sanitar, nu știu bine câte clase primare are, a făcut câteva timp practică în armată și prin concentrare la „fermelie” și azi poartă grija sănătății la aproape 10,000 de suflete din comunele Munților Apuseni: Blăjeni, Mihaileni, Buceș, Stănița, După-Piatra, pe o rază de peste 40 de km.

Mergând pe malul Crișului-Alb, gândurile mi se rostogolesc ca și apele lui printre pietrele vadului: Când vor ajunge Doamne, timpurile, ca fiecare sat, așa cum își are preotul lui, să-și aibă și medicul uman, medicul-veterinar, inginerul-agronom, etc.? Din calculele de ordin strategic, toți stau la zeci de km. în spatele frontului satului și singur aproape, preotul, trebuie să ducă lupta pe întreg acest front.

Preot Ioan Ionescu

Preotul în Sf. Liturghie

Pentruca Sfânta Liturghie să aibă frumusețea „hainei îngerești” și „să satisfacă dorul după veșnicie al credincioșilor”, preotul trebuie să îndeplinească anumite condițiuni, în slujirea acestui act dumnezeesc. Aceste condițiuni se pot împărți în două: 1. Condițiuni care privesc starea sufletească a preotului; 2. Condițiuni care se referă la felul executării actului sfânt.

1. Intre condițiunile de sub punctul 1, cele mai însemnate sunt: a) Convingerea religioasă; b) pregătirea sufletească.

a) Incredințarea preotului că, în actul Liturghiei, el este instrumentul prin care Mântuitorul se aduce jertfă nesângeroasă omenirii, este de cea mai mare importanță. Căci atunci preotul se va da ru cu toată ființa lui, momentelor de săvârșire a actului. Pentru el nu mai există, în aceste clipe divine, altă preocupare decât aceea, de-a se face cât mai vrednic mijlocitor al transmiterii harului lui Dumnezeu în credincioși.

2. Convingerea religioasă stă în strânsă legătură cu pregătirea sufletească a preotului liturghisitor, înainte de începerea actului sfânt.

Prin pregătirea sufletească se înțelege împăcarea „cu sine” și cu „ai săi”.

Impăcarea „cu sine” este, în primul rând, mulțumirea cu ceace Dumnezeu i a dăruit pentru susținerea vieții materiale, iar apoi, împăcarea cu starea sa socială și mediul vital.

Impăcarea cu „ai săi” este trăirea în desăvârșită dragoste cu familia sa și cu păstoriții săi.

Preotul frământat în fiecare clipă de gândul agonisirii, cât și preotul nemulțumit cu misiunea ce și-a ales și cu mediul în care i se pare că nu-și poate satisface pretențiile de „om cu multă școală”, nu poate să se dăruiească întreg, actelor sfinte pe care le săvârșește, căci: „unde este comora sa, acolo fi-va și inima sa”.

Și, iarăși, preotul cu sufletul răvășit de invidie, cu gândul la ai săi — fie din familie sau credincioși — a căror eventuală supărare n'a prefăcut-o în fărâma de iubire — prin transformatorul iertării — va fi stănenit în înălțarea sufletească cerută de actul excepțional ce-l săvârșește.

El nu va putea rosti cu destulă convingere cuvintele sfinte: „să ne iubim unii pe alții... sau „Dragostea lui Dumnezeu Tatăl... să fie cu voi cu toți”. Căci, poate, tocmai în aceste clipe ale rostirii celei mai înalte porunci divine, va întâlni, în vre-o parte a bisericii, ochii impuritatului său din a căror privire va țâșni mustrarea: „împacă-te cu fratele tău mai întâi, și apoi alu darul tău la altar” (Mat. 5, 24).

Categoria a doua a condițiunilor de care preotul liturghisitor trebuie să ție seamă în slujirea Sfintei Liturghii, se referă la forma de executare a actului sfânt. Intre acestea numărăm pe cele principale:

a) Dicțiunea, exprimarea clară a cuvintelor minunatelor rugăciuni ale Liturghiei. O „borborosire” a rugăciunilor, e teniilor, va împiedeca pe mulți credincioși să înțeleagă minunatul lor cuprins, pe deoparte, iar de altă parte, grăbirea aceasta în vorbire va face pe mulți credincioși să se gândească la o grabire voită a preotului, fapt care aduce după sine indiferența față de slujba religioasă.

b) dacă grăbirea în exprimarea rugăciunilor scade interesul credincioșilor pentru slujbă, apoi vorbirea prea rară, aș putea spune cu „lenevie”, aduce plictiseala, pentru unii, iar pentru alții — bătrânii — oboseala și ca o consecință inevitabilă, rănuirea cercetătorilor sfintei biserici.

Intre aceste două extreme se impune preotului liturghisitor calea de mijloc.

c) Claritatea rostirii cuvintelor este strâns legată de melodia pe care fiecare slujitor o imprimă cuvintelor — ecteniilor — potrivit aptitudinii lui.

În Biserica noastră ortodoxă rugăciunile cutului — și în special ale Liturghiei — sunt cântate de preot în ectenii. Ace sta, pentruca serviciul divin să fie cât mai plăcut, mai atrăgător și mai înălțător.

Târnosirea bisericii din Hunedoara

= La sărbătoarea Cuvioasei Maice Paraschiva din acest an, istoricul ținut al Hunedoarei și mai cu deosebire centrul lui, orașul Hunedoara, a trăit clipe mari și scâldate în bucurie duhovnicească datorită împrejurării că atunci s'a făcut târnosirea unui monument al credinței strămoșești și o expresie a dărniceii fiilor acestui neam: biserica din Hunedoara.

În acest scop, Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae a plecat dela reședința Sa în ajunul sărbătorii, însoțit de P. C. consilier mitropolitan Ieronim Grovu și de P. C. arhidiacon Ioan Circov. Nenumărați credincioși, țărani ostenitori în glie, muncitori cu brațele și cu mintea în fabrici și în birouri, au ieșit, înainte de începerea târnosirii, în calea I. P. S. Sale, ca să-i aducă prinosul dragostei lor creștinești.

Actul târnosirii s'a desfășurat în cadru de pietate dar și în atmosferă tradițională de măreție, de față fiind și dl ministru Romul Zăroni, ctitorul Constantin Bursan, P. C. prot. Dr. Ioan Vască dela Ministerul Cultelor, C. preot prof. Dr. Liviu Stan, P. C. prot. prof. Dr. Sp. Căndea și P. C. prot. al Hunedoarei Nicolae Suciu etc.

După sfințirea bisericii, s'a slujit în ea sf. Liturghie de către I. P. S. Mitropolit Nicolae și un sobor de peste douăzeci de preoți din partea locului.

La sfârșit, I. P. S. Mitropolit a rostit o predică impresionantă, în care a subliniat gândurile din care a pornit înălțarea sf. lăcaș, strădanile morale și materiale aduse de dl deputat eparhial Constantin Bursan în truparea ideală a acestor gânduri și jertfele netecătoare ale celor ce au contribuit în toate chipurile la înălțarea falnicei catedrale hunedorene.

În același sens au vorbit apoi dnii: ministru R. Zăroni, P. C. Dr. I. Vască, și P. C. prot. N. Suciu.

Dl C. Bursan și-a exprimat mulțumirea sa de ctitor al bisericii, ca unul ce și-a văzut realizat cel mai scump ideal al vieții pământești.

Cuvântări grele de tâlc creștin s'au rostit și cu prilejul agapei servite după sf. Liturghie.

De acum, orașul Hunedoara își are biserica sa monumentală și construită cu atâta artă încât să rivalizeze pe drept cu ceea ce s'a înălțat, în aceasta privință, mai frumos și mai durabil în cuprinsul pământului românesc. Mulți pași se vor îndrepta de azi înainte spre Hunedoara, ca să ducă închinători cucernici sub bolta unei neîntrecute catedrale și mulți ochi se vor aținti cu admirație în amănuntele acestui monument al geniului arhitecturii creștine românești.

Nr. 9956/1947.

Comunicat

Facem cunoscut tuturor cântăreților bisericești comprimați pentru economii bugetare pe data de 31 August 1947, că vor continua să-și exercite serviciul în parohiile unde au funcționat și funcționează și în prezent, beneficiind de aceleași drepturi materiale, ca și în trecut, cu excepția salariului dela Stat.

Cântăreții bisericești cari a 33 ani de serviciu impliniți și au contribuit legal la Casa Generală de Pensii a Statului, își vor procura actele necesare înscrierii la pensie spre a fi înaintate, împreună cu fișele respective, forurilor competente.

Sibiu, 22 Octomvrie 1947.

Consiliul Arhiepiscopesc

Rugăciunile Sf. Liturghii cuprind adevăruri de credință, îndemnuri spre fapte mântuitoare. Se cere deci, la fondul adevărat al acestor rugăciuni, forme adevărate de exprimare, precum și suflet adevărat de înțelegere și împărtășire a lor acelora ce le așteaptă.

Numai Liturgia servită în aceste condițiuni, va putea satisface cu intensitate cerințele sufletului omenesc, dornic de veșnicia cerului.

Pr. Petru Comaniță

Comunicat

În legătură cu Circulara noastră din Telegraful Român Nr. 35—36 privitoare la exploatarea terenurilor cultivabile ale parohiilor, fundațiilor, sesiunilor preoțești și cantorală numai în regie proprie, mai adăogăm că spre acest scop Oficiile parohiale și preoții uzufructuari, vor încheia contracte de muncă agricole, cu unul sau mai mulți muncitori agricoli conform formularelor de mai jos și aceste contracte se vor autentifica la primăria comunei respective tot după formularul de mai jos.

Contractele cari se vor redacta în 4 exemplare, unul pentru parohie, două pentru muncitorii agricoli și cel din urmă pentru arhiva primăriei, — sunt scutite de orice taxe, timbre și impozite proporționale, conform legilor pentru încurajarea agriculturii.

Sibiu la 28 Octomvrie 1947.

Consiliul Arhiepiscopesc

Contract de muncă agricole

Subsemnatul . . . muncitor, domiciliat în comuna . . . județul . . . prin aceasta declar . . . că ^{m'am}_{ne-am} angajat ca lucrător . . . agricol permanent . . . la Parohia ort. rom. din comuna . . . județul . . . reprezentată prin C. Sa Părintele . . . președintele Consiliului parohial ort. rom. al acestei parohii, domiciliat în comuna . . . privitor la exploatarea în regie proprie a terenurilor cultivabile în întindere de cca . . . jug. cadastrale proprietatea parohiei în următoarele condițiuni:

1. Durata angajamentului este dela 1 Noemvrie 1947 până la 31 Dec. 1948.

2. Muncile agricole ce trebuiesc îndeplinite sunt: cele de argat la cai sau alte vite, aratul, semănatul, săpatul, grăpatul, plivitul, cositul, seceratul, adunatul, treeratul, culesul, tăiatul, căratul cu căruța și orice alte lucrări împreunate cu cultura pământului.

3. Plata anuală în bani este de lei adevă din care sumă este a se plăti în . . . rate egale.

4. Pe lângă plata în bani voi mai primi anual în natură . . . kg., grâu . . . kg., orz . . . kg., porumb . . . kg.

5. Munca o voi face cu mâncarea mea.

6. Alte condițiuni

7. Subsemnatul paroh, președintele Consiliului parohial ort. rom. în numele Parohiei ort. rom. din comuna declar că, primesc în totul condițiunile prevăzute în prezentul contract. la 1947.

Președ. Consiliului paroh. din Muncitor agricol semnătura semnătura

Primăria comunei Plasa Jud.

PROCES-VERBAL Nr.

În localul primăriei astăzi în 1947 și înaintea noastră, primarul comunei Dl asistat de Dl notarul comunei s'au prezentat: Părintele în calitate de președinte al Consiliului parohial ort. rom. din și locuitori și muncitori agricoli domiciliați în cerându-ne verbal autentificarea prezentului contract de muncă agricolă.

În urma acestora:

Cetîndu-se acest contract, de către dl notar din cuvânt în cuvânt, în auzul și prezența părților, la întrebările făcute de noi ne-au declarat că este făcut cu consimțământul și libera Dumealor voință și că părintele și locuitori, muncitori agricoli, l-au subscris propriu.

Luând act de declarațiunile și consimțământul părților, având în vedere îndeplinirea formalităților prevăzute în legea privitoare la organizarea și încurajarea agriculturii din 22 Martie 1937 cu modificările ei din 22 Aprilie 1940, dăm cuvenita autentificare prezentului contract, care se va

Rugăciunea muncitorului creștin

Isuse, Stăpânul lumii, care Te-ai făcut dulgher la Nazaret supunându-Te legii muncii, câștigându-Ți cu mâinile Tale pâinea cea de toate zilele, Te recunoaștem și Te declarăm de Modelul și Binefăcătorul nostru.

Tu ai proclamat egalitatea tuturor oamenilor în fața lui Dumnezeu și estfel ai rupt lanțurile cu cari erau legate mâinile muncitorilor. Tu ne-ai mântuit de două ori: în viața viitoare și în viața de pe pământ, ne-ai mântuit și viața sufletească și viața trupească.

Sărbătorind ziua muncii, noi muncitorii creștini socotim că e de datoria noastră să ne aducem aminte de marile Tale daruri ce ni le-ai dat și pe cari atâta dintre noi nu le cunoșc. Pentru toate astea îți mulțumim din toată inima.

Fă, Isuse, ca lumina religiei Tale să lumineze totdeauna lumea muncii, sfârșită de o luptă necurmată, căci religia Ta e condiție și garanția unei păci durabile, întemeiate pe dreptate și libertate.

INFORMAȚIUNI

INTERNE:

În ziua de Duminecă, 26 Oct. c., I. P. S. Sa Dr. Vasile Lăzărescu a fost introdus în scaunul de Mitropolit al Banatului.

În curând se va pune în vânzare cunoscuta lucrare a sf. Grigorie de Nissa: „Viața sfintei Macrina”, în traducerea păr. T. Bodogae. Cartea are 67 pag. format mic și va costa 30—45 Lei. Vom mai reveni.

În ședința de constituire din ziua de 20 Oct. a. c., Societatea de lectură „Andrei Șaguna” a studenților dela Academia teologică „Andreiană”, și-a ales următorul comitet: Președinte activ: Bassa Benjamin, an IV. Vicepreședinte: Pr. Mariș Silviu, an IV. Președ. comis. literare Diac. Fodor Ioan, an IV. Casier Cerbu Ioan, an III. Bibliotecar Runcanu Victor, an III Secretar Zotta Ioan an II, Econom Cosma Adrian, an II. Vice-econom Șerban Ioan, an I. Vice-bibliotecari: Cotârlea Nic., an I și Voicu Aurel, an I. Membrii comisiei literare: Ercuș Gh., an III, Pușcariu Iosif, an II și Pălășan Andrei, an I.

În ziua de 24 Oct. c. P. C. Sa Păr. Vasile Coman, paroh în Brașov-Cetate a fost promovat doctor al Facultății de teologie din București cu mențiunea „magna cum laude”, după ce și-a susținut teza: „Rugăciunile pentru căpetenia și autoritățile Statului în cultul creștin.”

EXTERNE

S'a semnat un acord comercial între U.R.S.S. și Danemarca.

Comisia pentru Palestina a O.N.U.-lui, și-a încheiat lucrările.

Dl Harisson a fost numit ministru plenipotențiar al Marii Britanii la Moscova. A fost remaniat guvernul Ramadier.

Sărbătorirea prieteniei Româno-Sovietice

Între 1 și 7 Noemvrie a. c. a avut loc sărbătorirea prieteniei româno-sovietice în cadrul asociației „Arlus” desfășurându-se în toată țara.

Cucernica preoțime din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre a dat tot concursul la pregătirea acestor serbări în localitățile respective, punându-se în legătură cu autoritățile locale pentru o cât mai bună reușită a serbărilor.

Duminecă în 9 Noemvrie a. c. după Sf. Liturghie se va face în fiecare biserică o rugăciune de mulțumire.

păstra la dosarul contractelor de învoeli agricole al comunei pe anul 1947, Nr. . . .

Primar, Notar,

NOTĂ. La contractele de învoeli agricole între preoți și cântăreți ca uzufructuari ai sesiunilor parohiale și cantorală se vor face modificările cuvenite.

Consiliul Arhiepiscopesc